

Війна, пропаганда і політика у пострадянських суспільствах

Редакційний вступ

Війна у східній Україні вплинула не тільки на суспільства, втягнутих у конфлікт сторін. Вона справила вплив і на вчених, які вивчають пострадянську політику та суспільства. Академічна спільнота, попри потребу залишатися безпристрасною і тримати дистанцію щодо предмету дослідження, виявилася глибоко залученою в дискусії, які далеко виходять за рамки власне наукового процесу.

Це почасти спричинило проблеми і для нас. Редколегія нашого журналу вперше зустрілася з ситуацією несумісності оцінок рецензентів і авторів поданих статей. Відтак з-поміж більш як тридцяти поданих до номера статей, лише три отримали по дві позитивні рецензії. З огляду на це, п'яте число «Ідеології і політики» виявилось мінімальним за обсягом.

Чергове число нашого журналу відкриває стаття Костянтина Федоренка, який порівнює ролі націоналістів і лібералів у подіях Євромайдану. Автор демонструє, як обидві групи ставали співаторами громадянських протестів узимку 2013-1014 років. Їхня тактична співпраця не порушила відмінності ідеологій і стратегій ліберального та націоналістичного рухів. Підхід «двох рухів», запропонований Костянтином Федоренком, дає можливість дослідникові уникнути спрощень і узагальнень під час вивчення Євромайдану і його ідеологічного підґрунтя.

У статті Ольги Гуліної запропоновано аналіз можливих підходів до політичного розв'язання конфлікту у Східній Європі. Авторка розглядає три можливих сценарії: «холодна війна», «холодний мир» і «мирне співіснування». Запропонована оцінка цих підходів має як наукову, так і політичну значущість. Ідея Ольги Гуліної про те, що «холодний мир» має певну терапевтичну перспективу для наявного конфлікту, заслуговує на увагу і подальшу дискусію.

Стаття Марієль Віємарс, що завершує це число, містить аналіз того, як міф функціонує у політиці сучасної Росії. Авторка вивчає виникнення політичного міфу Петра Столипіна, а також використання російським режимом цього міфу – разом із міфом про революційну смуту. Марієль Віємарс демонструє, що політичні міфи відіграють амбівалентну роль у розвитку ідеології «стабільності» і поширенні страху перед можливістю втрати порядку у сучасному російському суспільстві.

Михайло Мінаков